

A ט"ד

Intro

Today we will learn בע"ה בבא מציעא דף ל"ד
Some of the topics we will learn about include.

A continuation of the Mishnah's Halachah of

שילם ולא רצה לישבע
משלם תשלומי כפל
למי שהפקדון אצלו

If the שומר voluntarily paid for the פקדון rather than swear to be exempt, and then the גנב was discovered, the שומר gets back the קרן that he paid, and he also gets the additional כפל and ד' וה', because as the Gemara explains בעלים מקני ליה כפילא

The owner grants the כפל and ד' וה' to the שומר for his generosity in paying for the פקדון.

Halachah of רבי יוחנן

כיון שאמר הריני משלם
אע"פ שלא שילם
בעלים מקני ליה כפילא

As soon as the שומר only committed to pay for the פקדון, even if he did not actually pay yet, the owner grants him the כפל because the שומר did not put off the owner with a שבועה.

Halachah regarding שומר חנם, a voluntary guardian, and שומר שכר, a paid guardian;

כיון שאמר פשעתי
מקנה ליה כפילא

As soon as the שומר only admitted to his guilt, the owner grants him the כפל

B The Machlokes regarding שואל, a borrower, who makes a commitment to pay, or admits to his guilt, does he get the כפל or not?

The question whether if the owner, the שומר, or both, were no longer alive;

Do the heirs of the שומר get the כפל or not?

The questions in whether one makes a partial payment does he get a partial כפל or not?

Halachah of רב הונא

משביעין אותו שבועה שאינה ברשותו

Even if the שומר pays for the פקדון he must also swear that the פקדון is not in his possession, because

חיישינן שמא עיניו נתן בה

There is a concern that the שומר still has the פקדון, and he paid the owner because he wants to keep it for himself.

The Gemara's question in רב הונא from a Mishnah in מסכת שבועות regarding

המלוה את חבירו על המשכון ואבד המשכון

If a person lent someone money and he took an item from the borrower for security, and then the item was lost.

A

שילם ולא רצה לישבע
משלם תשלומי כפל
למי שהפקדון אצלו

כיון שאמר הריני משלם
אע"פ שלא שילם
בעלים מקני ליה כפילא

שומר חנם – שומר שכר
כיון שאמר פשעתי
מקנה ליה כפילא

B

שואל

If the owner, the שומר, or both,
were no longer alive;
Do the heirs of the שומר get the כפל?

If one makes a partial payment
does he get a partial כפל?

משביעין אותו שבועה
שאינה ברשותו
חיישינן שמא עיניו נתן בה

המלוה את חבירו על המשכון
ואבד המשכון

1 So let's review ...

The previous Mishnah taught

שילם ולא רצה לישבע
משלם תשלומי כפל
למי שהפקדון אצלו

If the שומר voluntarily paid for the פקדון rather than swear to be exempt, and the גנב was then discovered, the שומר gets back the קרן that he paid, and he also gets the additional כפל and ד' זה.

As the Gemara explains;

בעלים מקני ליה כפילא

The owner grants the כפל and ד' זה to the שומר for his generosity in paying for the פקדון.

רבי יוחנן

כיון שאמר הריני משלם

אע"פ שלא שילם

בעלים מקני ליה כפילא

As soon as the שומר merely committed to pay for the פקדון, even if he did not actually pay yet, the owner grants him the כפל, because the שומר did not put off the owner with a שבועה.

1

משנה

שילם ולא רצה לישבע
משלם תשלומי כפל
למי שהפקדון אצלו

If the שומר voluntarily paid for the פקדון rather than swear to be exempt, and the גנב was then discovered, the שומר gets back the קרן that he paid, and he also gets the additional כפל and ד' זה.

As the Gemara explains;

בעלים מקני ליה כפילא

The owner grants the כפל and ד' זה to the שומר for his generosity in paying for the פקדון.

רבי יוחנן

כיון שאמר הריני משלם
אע"פ שלא שילם
בעלים מקני ליה כפילא

As soon as the שומר merely committed to pay for the פקדון, even if he did not actually pay yet, the owner grants him the כפל, because the שומר did not put off the owner with a שבועה.

2 שומר רב פפא adds

שומר חנם כיון שאמר פשעתי
מקנה ליה כפילא

Even if the שומר only admitted to his guilt, such as a voluntary שומר admitting to being careless, the owner grants him the כפל, because

דאי בעי פטר נפשיה בגניבה

The שומר did not put off the owner with a false claim that the פקדון was stolen for which a חנם would be פטור.

Similarly,

שומר שכר כיון שאמר נגנבה

מקנה ליה כפילא

If a paid שומר admitted that the פקדון was stolen, the owner grants him the כפל, because,

דאי בעי פטר נפשיה בשבורה ומתה

The שומר did not put off the owner with a false claim of an אונס, that the פקדון accidentally broke down or died, for which a שכר שומר would be פטור.

2

רבי סמא

שומר שכר

כיון שאמר נגנבה
מקנה ליה כפילא

the owner grants him the כפל, because

דאי בעי פטר נפשיה
בשבורה ומתה

The שומר did not put off the owner with a false claim of an אונס, that the פקדון accidentally broke down or died, for which a שכר שומר would be פטור.

שומר חנם

כיון שאמר פשעתי
מקנה ליה כפילא

the owner grants him the כפל, because

דאי בעי פטר נפשיה
בגניבה

The שומר did not put off the owner with a false claim that the פקדון was stolen for which a חנם שומר would be פטור.

3 The Gemara mentions two versions of פפא רב regarding a שואל, a borrower:

1.

פפא רב says

שואל נמי כיון שאמר הריני משלם

מקני ליה כפילא

If a שואל merely committed to pay for the פקדון, the owner grants him the כפל, because

דאי בעי פטר נפשייה במתה מחמת מלאכה

The שומר did not put off the owner with a false claim that the animal died from the work, for which a שואל would be פטור.

2.

OR פפא רב says

שואל שאומר הריני משלם

לא מקני ליה כפילא

If a שואל merely committed to pay for the פקדון the owner does not grant him the כפל, because the שומר could not have put off the owner with a false claim of

מתה מחמת מלאכה

Because it is

לא שכיח

This is an unlikely occurrence, and the שואל would not have made this claim.

The Gemara mentions רב זביד who also concurs with this version of פפא רב and says

שואל עד שישלם

Only if the שואל actually paid for the פקדון does the owner grant him the כפל; but

בדיבורא לא מקני ליה כפילא

Through the שואל's verbal commitment the owner does not grant him the כפל, even if we are to say

מתה מחמת מלאכה

שכיח

Because

הואיל וכל הנאה שלו

The שואל received the full benefit from the loan, as he may use the פקדון at no charge. Therefore, the owner expects him to pay.

However, regarding שומר שכר

בדיבורא מקני ליה כפילא

Through the שומר שכר's verbal commitment the owner does grant him the כפל, because

אין כל הנאה שלו

A paid שומר does not benefit completely, as he may not use the פקדון. Therefore, the owner does not expect him to pay.

=====

3

Regarding a שאל

1

רב פפא

שואל שאומר
הריני משלם

לא מקני ליה כפילא

If a שואל merely committed to pay for the פקדון the owner does not grant him the כפל, because the שומר could not have put off the owner with a false claim of מתה מחמת מלאכה

Because it is

לא שכיח

This is an unlikely occurrence.

שואל שאומר
הריני משלם

מקני ליה כפילא

If a שואל merely committed to pay for the פקדון, the owner grants him the כפל, because

דאי בעי פטר נפשייה

במתה מחמת מלאכה

The שומר did not put off the owner with a false claim that the animal died

from the work, for which a שואל would be פטור.

רב זביד

Concurs with this version of פפא רב and says

Regarding

שומר שכר

Because...

בדיבורא

מקני ליה כפילא

Through the שומר שכר's verbal commitment the owner does grant him the כפל, because

אין כל הנאה שלו

A paid שומר does not benefit completely, as he may not use the פקדון.

Therefore, the owner does not expect him to pay.

Regarding

שואל עד שישלם

However...

בדיבורא

לא מקני ליה כפילא

Through the שואל's verbal commitment the owner does not grant him the כפל, even if we are to say

מתה מחמת מלאכה

שכיח

Because

הואיל וכל הנאה שלו

The שואל received the full benefit from the loan, as he may use the פקדון at no charge.

Therefore, the owner expects him to pay.

4 The Gemara discusses several questions in the concept of בעלים מקני ליה כפילא
 The owner grants the כפל and וה 'ד' to the שומר for his generosity in paying for the פקדון in משלם.
 פשיטא אמר איני משלם
 וחזר ואמר הריני משלם
 If the שומר first refused to pay and then agreed to pay, the owner grants him the כפל for his commitment.
 However, the Gemara inquires
 1.
 אמר הריני משלם
 וחזר ואמר איני משלם
 מאי
 If the שומר first agreed to pay and then refused to pay;
 Do we say
 מהדר קא הדר ביה
 The שומר retracted his commitment; and therefore,
 ולא מקני ליה כפל
 OR we say
 במלתיה קאי
 ודחויי הוא דקא מדחי ליה
 The שומר did not retract from his commitment; he's merely stalling for time, and therefore,
 ומקני ליה כפל

4

בעלים מקני ליה כפילא
 The owner grants the כפל and וה 'ד' to the שומר for his generosity in paying for the פקדון.



**פשיטא אמר איני משלם
 וחזר ואמר הריני משלם**
 If the שומר first refused to pay and then agreed to pay, the owner grants him the כפל for his commitment.



**אמר הריני משלם
 וחזר ואמר איני משלם
 מאי**
 If the שומר first agreed to pay and then refused to pay;
 Do we say
 מהדר קא הדר ביה
 The שומר retracted his commitment; and therefore,
 ולא מקני ליה כפל
 Or do we say
 במלתיה קאי
 ודחויי הוא דקא מדחי ליה
 The שומר did not retract from his commitment; he's merely stalling for time, and therefore,
 ומקני ליה כפל

5 Another question;

2.

אמר הריני משלם ומת
ואמרו בניו אין אנו משלמין
מאי

If the father agreed to pay but then died, and his heirs refuse to pay;

Do we say

מהדר קא הדרי בהו

The heirs retracted from their father's commitment; and therefore,

ולא מקני להו כפל

OR we say

במלתא דאבוהון קיימי

ודחויי הוא דקא מדחו ליה

The heirs did not retract from their father's commitment, and therefore,

ומקנה להו כפל

3.

שלמו בניו מאי

If the father did not agree to pay, but after he died the heirs paid for the

פקדון;

Do we say

מצי אמר להו

כי אקנאי כפילא לאבוכון דעבד לי נייח נפשאי

לדידכו לא

The owner can claim I only granted the כפל to your father, because I benefited from him otherwise as well; but I did not grant the כפל to you, the heirs, because I did not otherwise benefit from you. Therefore,

ולא מקני להו כפל

OR

לא שנא

The owner grants the כפל to anyone who agrees to pay, regardless of whether there were other benefits.

5



אמר הריני משלם ומת
ואמרו בניו אין אנו משלמין
מאי

If the father agreed to pay but then died,
and his heirs refuse to pay;

Do we say

מהדר קא הדרי בהו

The heirs retracted from
their father's commitment;

and therefore,

ולא מקני להו כפל

Or do we say

במלתא דאבוהון קיימי

ודחויי הוא דקא

מדחו ליה

The heirs did not retract from
their father's commitment, and
therefore - כפל



שלמו בניו מאי

If the father did not agree to pay,
but after he died the heirs paid for the פקדון;

Do we say

מצי אמר להו

כי אקנאי כפילא לאבוכון

דעבד לי נייח נפשאי

לדידכו לא

The owner can claim I only
granted the כפל to your father,
because I benefited from him
otherwise as well; but I did not
grant the כפל to you, the heirs,
because I did not otherwise
benefit from you. Therefore,

ולא מקני להו כפל

Or do we say

לא שנא

The owner grants
the כפל to anyone
who agrees to pay,
regardless of whether
there were other
benefits.

6

4. שילם לבנים מאי
If the owner died and the שומר paid the heirs;
Do we say
מצו אמרי ליה
כי אקני לך אבונא כפילא דעבדת ליה נייח נפשיה
אבל אנן לדידן לא
The owner's heirs can claim, our father granted you the כפל because he benefited from you otherwise as well; but we do not give you the כפל, because we did not otherwise benefit from you.
OR
לא שנא
The heirs grant the כפל to all who agree to pay regardless of whether there were other benefits.

5. שלמו בנים לבנים מאי
If both the owner and שומר died, and the שומר's heirs paid the owner's heirs; as Rashi explains;
Do we say
ליכא שום צד נייחא נפשא באלו שהם קיימים
The owner's heirs did not receive any favors from the שומר or from his heirs, and the owner did not receive any favors from the שומר's heirs; therefore
לא מקני להו כפילא
OR
שניהם הראשונים הוה להו נייחא נפשא בהדדי
Since the two predecessors benefitted from each other, מקני להו כפילא
The heirs grant the כפל to each other.

The Gemara proceeds with several questions in whether one made a partial payment does he get a partial or not, and all these questions remain unresolved.
=====

6

?

שילם לבנים מאי

If the owner died and the שומר paid the heirs;

Do we say
מצו אמרי ליה
כי אקני לך אבונא כפילא
דעבדת ליה נייח נפשיה
אבל אנן לדידן לא

The owner's heirs can claim, our father granted you the כפל because he benefited from you otherwise as well; but we do not give you the כפל, because we did not otherwise benefit from you.

Or do we say
לא שנא
The heirs grant the כפל to all who agree to pay regardless of whether there were other benefits.

?

שלמו בנים לבנים מאי

If both the owner and שומר died, and the שומר's heirs paid the owner's heirs;

Do we say
ליכא שום צד
נייחא נפשא
באלו שהם קיימים
The owner's heirs did not receive any favors from the שומר or from his heirs, and the owner did not receive any favors from the שומר's heirs; therefore
לא מקני להו כפילא

Or do we say
שניהם הראשונים
הוה להו נייחא נפשא
בהדדי
Since the two predecessors benefitted from each other, מקני להו כפילא
The heirs grant the כפל to each other.

?

7 The Gemara continues to elaborate on the Mishnah's case of

שילם ולא רצה לישבע

If the שומר voluntarily paid for the פקדון rather than swear to be exempt;

רב הונא says

משביעין אותו שבועה שאינה ברשותו

Even if the שומר pays for the פקדון he must also swear that the פקדון is not in his possession, because

חיישינן שמא עיניו נתן בה

There is a concern that the שומר still has the פקדון, and he paid the owner because he wants to keep it for himself.

The Gemara questions רב הונא from a Mishnah in מסכת שבועות:

In the רישא it states

המלוה את חבירו על המשכון ואבד המשכון

If a person lent someone money and took an item from the borrower for security, and the item was then lost;

ואמר לו סלע הליתך עליו

שקל היה שוה

If the מלוה, the lender, claims that the משכון was worth two דינרים, less than the loan amount of four דינרים, and you still owe me two דינרים;

והלה אומר לא כי אלא סלע הליתני עליו סלע היה שוה

While the לוה, the borrower, claims that the משכון was worth four דינרים as the loan amount, and I owe you nothing;

פטור

The לוה is not obligated to swear שוה היה שוה, how much the item was worth, because he's a כופר הכל; he denies the entire claim.

However, if

והלה אומר לא כי אלא סלע הליתני עליו

שלשה דינרים היה שוה

If the לוה claims that the משכון was worth three דינרים which is less than the loan amount of four דינרים, and I still owe you one דינר;

חייב

The לוה is obligated to swear שוה היה שוה, how much the item was worth, because he was במקצת; he admitted part of the claim.

7

שילם ולא רצה לישבע

רב הונא

משביעין אותו שבועה שאינה ברשותו

Even if the שומר pays for the פקדון he must also swear that the פקדון is not in his possession, because

חיישינן שמא עיניו נתן בה

There is a concern that the שומר still has the פקדון, and he paid the owner because he wants to keep it for himself.

?

המלוה את חבירו על המשכון ואבד המשכון

If a person lent someone money and took an item from the borrower for security, and the item was then lost;

ואמר לו סלע הליתך עליו שקל היה שוה

If the מלוה, the lender, claims that the משכון was worth two דינרים, less than the loan amount of four דינרים, and you still owe me two דינרים;

והלה אומר

לא כי אלא סלע הליתני עליו סלע היה שוה

While the לוה, the borrower, claims that the משכון was worth four דינרים as the loan amount, and I owe you nothing;

פטור

The לוה is not obligated to swear שוה היה שוה, how much the item was worth, because he's a כופר הכל; he denies the entire claim.

However, if

והלה אומר

לא כי אלא סלע הליתני עליו שלשה דינרים היה שוה

If the לוה claims that the משכון was worth three דינרים which is less than the loan amount of four דינרים, and I still owe you one דינר;

חייב

The לוה is obligated to swear שוה היה שוה, because he was במקצת; he admitted part of the claim.

מי נשבע

מי שהפקדון אצלו שמא ישבע זה ויוציא הלה את הפקדון

The Gemara initially understood that the חכמים transferred the מלוה obligation from the לוה to the מלוה and the מלוה makes the שבועה of the item's worth, because if the לוה was to make the שבועה there is a concern that the מלוה who had the item, might bring forth the item, and prove that the לוה swore falsely.

8 The Mishnah there concludes;

מי נשבע
מי שהפקדון אצלו
שמה ישבע זה ויוציא הלה את הפקדון
The Gemara initially understood that the חכמים transferred the שבועה obligation from the לוח to the מלוה and the מלוה makes the שבועה of the item's worth, because if the לוח was to make the שבועה there is a concern that the מלוה who had the item, might bring forth the item, and prove that the לוח swore falsely.

Therefore, the Gemara asks
ואם איתא לדרב הונא
כיון דמשתבע מלוה שאינה ברשותו
היכי מצי מפיק לה
According to רב הונא that the מלוה must swear that the item is not in his possession, the מלוה would not show the item, because this will prove that he swore falsely.
Apparently, there is no obligation for a שבועה שאינו ברשותו?

The Gemara offers three explanations:

1.
רב יוסף says this is a case of
שיש עדים שנגנבה
Two witnesses confirmed that the item was stolen, and the מלוה was not obligated to make a שבועה שאינו ברשותו; but even so there is a concern for
דטרח ומייתי לה
Afterward, the מלוה will investigate the people who frequent his home, and he will retrieve the stolen item, and prove the לוח wrong.

2.
אביי says there is concern for
שמה יטעון ויאמר לו אחר שבועה מצאתיה
The מלוה will swear falsely ברשותו, and then he will claim that he found the item after he made the שבועה.

3.
רב אשי says the לוח does make the שבועה for the item's worth, and the חכמים only initiated that
מלוה נשבע תחילה
שמה ישבע זה ויוציא הלה את הפקדון
The מלוה swears first that אינו ברשותו, and the לוח then swears הוה היה שוה, because if the לוח was to swear first, the מלוה might then bring forth the item and prove the לוח wrong.

8

?

ואם איתא לדרב הונא

כיון דמשתבע מלוה שאינה ברשותו היכי מצי מפיק לה

According to רב הונא that the מלוה must swear that the item is not in his possession, the מלוה would not show the item, because this will prove that he swore falsely.

Apparently,
there is no obligation for a שבועה שאינו ברשותו?

1

רב יוסף

This is a case of

שיש עדים שנגנבה

Two witnesses confirmed that the item was stolen, and the מלוה was not obligated to make a שבועה שאינו ברשותו; but even so there is a concern for

דטרח ומייתי לה

Afterward, the מלוה will investigate the people who frequent his home, and he will retrieve the stolen item, and prove the לוח wrong.

2

אביי

There is concern for

שמה יטעון

ויאמר לו אחר שבועה מצאתיה

The מלוה will swear falsely ברשותו, and then he will claim that he found the item after he made the שבועה.

3

רב אשי

The לוח does make the שבועה for the item's worth, and the חכמים only initiated that

מלוה נשבע תחילה

שמה ישבע זה ויוציא הלה את

הפקדון

The מלוה swears first that אינו ברשותו, and the לוח then swears הוה היה שוה, because if the לוח was to swear first, the מלוה might then bring forth the item and prove the לוח wrong.